

Palkansaajasäätiön toimintakertomus

Säätiön toiminnan tarkoitus ja sen toteuttaminen

Säätiö jatkoi sääntöjensä mukaisen tarkoituksen toteuttamista edistämällä säästäväisyyttä ja palkansaajien taloudellista tietämystä sekä ylläpitämällä STS-pankkimuseota ja pankin arkistoa.

Säätiön toiminta perustui valtuuskunnan vuosille 2007 - 2009 hyväksymään toimintasuunnitelmaan, jonka pohjalta valtuuskunta vahvisti vuoden 2007 toiminnan painopistealueet. Toimintasuunnitelmassa asetettiin tavoitteet sekä säätiön varainhoidolle että sen varsinaiselle toiminnalle.

Keskeisin muutostrendi säätiön toiminnassa on apurahoina jaettavan summan kasvu, joka jatkuu myös tulevalla toimintakaudella.

STS-pankin arkisto ja historia

STS-pankin loppuvaiheiden historian käsikirjoitus valmistui vuodenvaihteessa 2007/2008. Teoksen taitto, toimitustyö ja kuvitus toteutetaan vuoden 2008 aikana. Historiateos julkaistaan vuonna 2009, jolloin pankin perustamisesta tulee kuluneeksi sata vuotta. Historiankirjoittajana toimii FT Timo Soukola. Teoksen kustantajaksi valittiin Kellastupa Oy.

Historiankirjoittajan tukena toimi hallituksen valitsema historiatoimikunta, jonka puheenjohtaja on kanslianeuvos Maunu Ihalainen. Toimikunnassa on seitsemän jäsentä ja se kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

STS-pankkimuseo toimi Työväen Keskusmuseon yhteydessä Tampereella. Säätiön Internet-sivuilla on lisäksi nähtävissä ”virtuaalimuseo”, eli pankin historian aikana kertyneestä valokuva-aineistosta säätiön kotisivuille koottu näyttely. STS-pankin arkiston hoitoa sekä valokuvien ja muun materiaalin järjestämistä jatkettiin Työväen Arkistossa.

Apurahat

Säätiön toiminnan painopiste on palkansaajien taloudellisen tietämyksen edistämisessä. Säätiö jakaa apurahoja tutkimus-, koulutus- ja tiedotusprojekteihin. Apurahatoiminnan valmistelusta ja seurannasta vastasi apurahatoimikunta, johon kuului kuusi jäsentä. Sen puheenjohtajana toimi säätiön hallituksen puheenjohtaja Markku Hyvärinen. Toimikunta kokoontui kaksi kertaa. Apurahojen jaosta päätti säätiön hallitus.

13.2.2007 jaettiin seuraavat apurahat:

Työväen Sivistysliitolle 70 000,- euroa talouspoliittisen keskustelun edistämiseen, sosiaali- ja tulonjakopoliittisen aineiston tuottamiseen sekä siihen liittyvän seminaarin järjestämiseen.

Kansan Sivistystyön Liitolle 36 000,- euroa koulutus- ja tiedotushankkeeseen ”Paljonko on liikaa – kuinka paljon hyvinvointipalvelut oikeastaan meille maksavat ?”.

Palkansaajien Tutkimuslaitokselle 144 000,- euroa talouskehityksen analysointi-, seuranta- ja ennustetyöhän, Talous ja Yhteiskunta -lehden julkaisemiseen sekä työllisyyttä ja palvelujen kilpailuttamista koskeviin tutkimusprojekteihin.

Helsingin Kauppakorkeakoulussa toimivalle, professori Roope Uusitalon johtamalle, kansalaisten verotusta ja sosiaaliturvaa analysoivalle tutkimusryhmälle 20 000,- euroa.

Turun Yliopistossa toimivalle professori Matti Virenin johtamalle verotuksen vaikutusta työllisyyteen selvittävälle tutkimusryhmälle 20 000,- euroa.

Kalevi Sorsa – säätiölle 40 000,- euroa tutkimukseen ”Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus”.

Vasemmistofoorumi ry:lle 20 000,- euroa tutkimukseen ”Vasemmiston vaihtoehdot”.

Suomen Kuluttajaliitolle 9 000,- euroa tiedotus- ja koulutusprojektin ”Miten säästää lääkekuluissa – kuluttajien tietoisuuden herättäminen”, seminaarien ja yleisötilaisuuksien järjestämiseen.

STS-Pankkikillalle 2 500,- euron toiminta-avustus.

MSc Tiina Ristikarille 8 200,- euroa jatkorahoitusta väitöskirjahankkeeseen, joka käsittelee ammattiyhdistysliikkeen suhtautumista maahanmuuttajiin.

VTM Tuomas Kososelle 3 000,- euroa väitöskirjaopintoihin liittyvään tutkijavierailuun University College Londoniin.

VTT Marja-Liisa Halkon johtamalle työryhmälle 10 000,- euroa kirjahankkeeseen ”Naiset, miehet ja talous”.

FM Päivi Uljakselle 8 000,- euroa väitöskirjatutkimuksen jatkamiseen.

12.9. jaettiin seuraavat apurahat

Työväen Sivistysliitolle 70 000,- euroa kuntapalvelujen tuottamista koskevaan koulutukseen sekä palkansaajiin kohdistuvaan talous- ja tulevaisuuskoulutukseen.

Kansan Sivistystyön Liitolle 35 000,- euroa koulutushankkeeseen ”Paljonko on liikaa – kuinka paljon hyvinvointipalvelut oikeastaan meille maksavat”.

Suomen Kuluttajaliitolle 15 000,- euroa hankesuunnitteluun eettisen kuluttamisen puhelinneuvonnan käynnistämiseksi Suomessa.

VTM Anu Suorannalle 6 000,- euroa väitöskirjan viimeistelyyn. Tutkimusteemana on ”Säännöllisen epäsäännöllinen vajaatyö ja sukupuoli hyvinvointivaltioita edeltävissä työmarkkinakäytännöissä”.

Yhteensä apurahoja jaettiin 516 700,- euroa.

Säätiön talouden kehitys

Vuosi 2007 oli sijoittajille vaihteleva ja vaikea. Osakemarkkinoiden volatilitteetti lisääntyi loppuvuodesta jyrkästi. Osakkeiden maantieteellinen hajautus ei juurikaan suojannut sijoittajaa, sillä kurssilasku toteutui lähes kaikilla markkinoilla samanaikaisesti. Sijoitusten arvon heilahtelu ja heikkeneminen aiheutti ongelmia paitsi osakesijoittajille, myös korkoinstrumentteihin, valuuttoihin ja raaka-aineisiin sijoittaneille.

Osakemarkkinat

Vuoden alkupuoliskolla osakkeiden kurssikehitys oli vielä nouseva, mutta heinäkuussa osakkeiden hinnat kääntyivät jokseenkin kaikilla markkinoilla selvään laskuun. Loppuvuoden kehitys oli heittelevää ja muuttui jyrkästi laskuksi marras-joulukuussa. Lasku on jatkunut myös tammikuussa 2008.

Keskeisin syy kurssilaskuun oli huoli USA:n talouskehityksestä. Siihen oli makrotalouteen liittyviä syitä, kuten raaka-aineiden hintojen nousu, dollarin heikkeneminen ja inflaation kiihtyminen. Tärkein yksittäinen syy osakekurssien laskuun oli kuitenkin USA:n asuntorahoituksen liittyvä ns. subprime-luottokriisi. Näiden tekijöiden vaikutus levisi kaikille osakemarkkinoille ja heikensi kurssitasoa maailmanlaajuisesti.

Vahvan alkuvuoden ansiosta kotimaisten osakkeiden OMX Helsinki CAP – indeksi nousi toimintavuoden aikana 8,1 %. USA:n S&P 500 –indeksi nousi 3,5 % ja eurooppalaisten osakkeiden DJ stoxx 600 –indeksi 2,3 %. Maailman osakemarkkinoiden painotettua kehitystä mittaava MSCI World nousi 2,8 %. Japanin Nikkei 225 –indeksi laski 11,1 %.

Valuutta- ja korkomarkkinat

Yhdysvaltain dollari ja Japanin jeni heikentyivät toimintavuoden aikana selvästi euroa vastaan. Tämä lisäsi Japaniin tehtyjen sijoitusten tappiollisuutta ja käänsi myös USA:han tehdyt osakesijoitukset tappiollisiksi.

Vuoden 2007 alkupuolella EKP tiukensi rahapolitiikkaansa nostamalla ohjauskorkoa kahdesti. Tästä seurasi markkinakorkojen selvä nousu. Syksyllä USA:n asuntoluottokriisi lisäsi lyhyiden korkojen heilahtelua. Lyhyet

markkinakorot nousivat ja asettuivat pitkien markkinakorkojen tasoon. Vuoden 2007 lopussa 3 kuukauden euribor oli 4,69 % ja 12 kuukauden euribor 4,75 %. Talouskasvun hidastumisen vuoksi euroalueelle odotetaan maltillista korkojen alentumista vuonna 2008.

Subprime-ongelmat heijastuivat osakemarkkinoiden ohella myös korkosijoituksiin. Yrityslainojen arvot heikkenivät ja riskipitoisiksi arvioituihin luottoihin oli ajoittain vaikea löytää markkinanoteerauksia. Kriisi heijastui arvonlaskuna myös lyhyen koron rahastoihin, joita tähän asti on totuttu pitämään sijoittajan turvasatamana.

Säätiön varallisuuden arvo ja sijoitustoiminnan tulos

Palkansaajasäätiön omaisuuden käypä arvo oli vuoden alkaessa noin 45 milj. euroa ja sen päättyessä hieman pienempi. Kolmen vahvan kasvuvuoden jälkeen varallisuuden arvon lisääntyminen pysähtyi. Sijoitustoiminnan tulos ylitti selvästi budjetoidun, mutta varallisuuden arvon kehitys ei vastannut odotuksia.

Toimintasuunnitelmassa määritellyn sijoitusstrategian mukaisesti säätiö jatkoi salkkunsuunittelua ja sen muokkaamista defensiivisempään suuntaan.

Säätiön tulos oli selkeästi budjetoitua parempi. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 3 262 503,45 euroa (4 949 859,04 euroa vuonna 2006).

Sijoitustoiminnasta vastasi kolmijäseninen sijoitustoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Raimo K. Mäkelä. Toimikunta kokoontui 10 kertaa.

Säätiön hallinto

Valtuuskunta

Säätiön valtuuskuntaan kuului toimintavuonna 29 jäsentä. Sääntöjen mukaan kolmannes jäsenistä on vuosittain erovuorossa. Valtuuskunnan jäsenmääräksi vahvistettiin 27.11.2007 pidetyssä kokouksessa 29 myös vuodeksi 2008.

Valtuuskunnan jäseniä vuonna 2007 olivat:

Matti Ahde
 Hannu Alakontiola
 Lasse Eskonen
 Maarit Feldt-Ranta
 Esko Grekelä
 Aarne Heikkilä
 Eero Hoffrén
 Tiina Johansson
 Pekka Jylhä
 Jukka Kinos
 Juhani Lahtinen
 Antti Mäkinen

Juha Mäkinen
 Tauno Mäkinen
 Jouko Nuutinen
 Heikki Nykänen
 Simo Ojanen
 Helena Pihlajasaari
 Jorma Pikkarainen
 Markku Puurula
 Jussi Ranta
 Ossi Roininen
 Jouko Sillanpää
 Yrjö Suuniittu
 Jukka Tamminen
 Anne Tervo
 Minna Tuukkanen-Peussa
 Liisa Vannekari
 Harri Ylönen

Valtuuskunta piti kaksi kokousta: 29.5.2007 ja 27.11.2007. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi johtaja Lasse Eskonen.

Valtuuskunnan syyskokouksessa 27.11.2007 valittiin erovuoroiset jäsenet Tiina Johansson, Jukka Kinos, Juhani Lahtinen, Jouko Nuutinen, Markku Puurula ja Jussi Ranta edelleen valtuuskunnan jäseniksi toimikaudeksi 2008-2010. Eroamisiän saavuttaneiden Tauno Mäkisen ja Simo Ojosen tilalle valittiin Hannu Jouhki ja Katja Veirto, samoin toimikaudeksi 2008-2010. Eroa pyytäneen valtuuskunnan jäsenen Harri Ylösen tilalle valittiin toimikauden loppuosaksi, eli vuoden 2009 loppuun, Marko Varajärvi.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi syyskokous valitsi edelleen Lasse Eskosen, I varapuheenjohtajaksi Jukka Tamminen ja II varapuheenjohtajaksi Arne Heikkilän.

Valtuuskunnan kevätkokouksessa SDP:n puoluevaltuuston puheenjohtaja Matti Ahde esitelmöi vasemmiston ja palkansaajaliikkeen haasteista uudessa tilanteessa eduskuntavaalien jälkeen. Syyskokouksen esitelmän piti Suomen Kuluttajaliiton toiminnanjohtaja Sinikka Turunen aiheenaan kuluttajapolitiikka, liiton toiminta sekä liiton ja säätiön yhteistyö.

Hallitus ja asiamies

Säätiön hallituksen jäsenmäärä on ollut kaksitoista. Hallitukseen ovat vuonna 2007 kuuluneet seuraavat jäsenet:

Markku Hyvärinen	puheenjohtaja
Risto Salonen	varapuheenjohtaja
Matti Tokkari	varapuheenjohtaja
Jari Jääskeläinen	
Mika Kari	

Vertti Kiukas
Raimo K. Mäkelä
Paula Ojala-Ruuth
Maj-Len Remahl
Tapio Tuominen
Martti Turkka
Tanja Viheraari

Säätiön hallitus on kokoontunut neljä kertaa. Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä on toiminut OTL Tuomas Harpf.

Hallituksen jäsenistä olivat erovuorossa Vertti Kiukas, Matti Tokkari, Tapio Tuominen ja Martti Turkka. Valtuuskunnan syyskokouksessa hallitukseen valittiin edelleen Vertti Kiukas ja Matti Tokkari sekä Tapio Tuomisen tilalle Pekka Heikkinen, kaikki toimikaudeksi 2008-2010. Martti Turkka valittiin uudelleen toimikaudeksi 2008-2009.

Tilintarkastajat

Säätiön varsinaisina tilintarkastajina ovat toimineet HTM-yhteisö Tilintarkastusrengas Oy, vastuullisena tilintarkastajana Martti Haapakoski sekä HTM Matti Pirnes, jonka varalle Tilintarkastusrengas Oy nimeää tarvittaessa edustajan.

Säätiön Internet-sivut

Säätiöllä on Internet-kotisivut osoitteessa www.palkansaajasaatio.fi. Kotisivuilla kerrotaan säätiön historiasta ja toiminnasta sekä säätiön jakamista apurahoista. Sieltä on myös linkki STS-pankin historiaa käsittelevään valokuvanäyttelyyn, eli ns. "virtuaalimuseoon". Kotisivuilta löytyvät myös säätiön tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

Tulevaisuuden näkymät

Säätiön varsinainen toiminta kohdentuu sääntöjen mukaisesti entisiin aihepiireihin, ennen muuta palkansaajien taloudelliseen valistamiseen. Taloudellisen pohjan vahvistuminen avaa kuitenkin mahdollisuuksia laajentaa ja monipuolistaa toimintaa tarkoituspöytäkirjan puitteissa.

Vuonna 2008 jaettavien apurahojen ja avustuksien määrä on budjetissa kasvatettu 600 000,- euroksi.

Säätiön suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät sijoitusmarkkinoiden epävakaisuuteen. Säätiön varat on kuitenkin sijoitettu siten, että ne tuottavat varsinaisen toiminnan tarvitseman kassavirran heikkoinakin sijoitusvuosina.

Tilikauden tulos

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 3 262 503,45 euroa (4 949 859,04 euroa vuonna 2006). Hallitus esittää, että ylijäämä siirretään edellisten tilikausien yli/alijäämä - tilille.

PALKANSAAJASÄÄTIÖ**TU O S L A S K E L M A**

	01.01.-31.12.2007	01.01.-31.12.2006
VAR SINAINEN TOIMINTA		
STS-PANKKIMUSEO		
Kulut	12 241,20	12 098,40
STS-PANKIN ARKISTO JA HISTORIA		
Kulut	55 500,00	53 500,00
APURAHAT JA AVUSTUKSET		
Kulut	541 700,00	435 000,00
YHTEISET KULUT		
Kulut		
Henkilöstökulut	156 024,36	111 038,51
Poistot	405,92	541,22
Muut kulut	77 718,70	64 075,96
	234 148,98	175 655,69
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-843 590,18	-676 254,09
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Korkotuotot	338 124,21	75 657,24
Osinkotuotot	166 600,00	180 091,83
Vuokratuotot	698 006,91	659 038,28
Myyntivoitot	3 420 218,88	4 926 581,41
Muut rahoitustuotot	9 705,04	1 518,99
	4 632 655,04	5 842 887,75
Kulut		
Vastikkeet	99 031,92	91 977,52
Myyntitappiot	149 211,82	42 393,21
Muut rahoituskulut	278 317,67	82 403,89
	526 561,41	216 774,62
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	4 106 093,63	5 626 113,13
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 262 503,45	4 949 859,04

PALKANSAAJASÄÄTIÖ**T A S E**

	31.12.2007	31.12.2006
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja kalusto	1 217,75	1 623,67
Muut aineelliset hyödykkeet	8 363,76	8 363,76
	9 581,51	9 987,43
SIOITUKSET		
Muut osakkeet ja osuudet	33 024 631,57	31 963 565,15
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	1 599 260,00	4 300 000,00
	34 623 891,57	36 263 565,15
	34 633 473,08	36 273 552,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Siirtosaamiset	13 946,86	21 333,64
	13 946,86	21 333,64
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Muut arvopaperit	4 800 000,00	0,00
	4 800 000,00	0,00
RAHAT JA PANKKISAAMISET	201 782,30	84 507,13
	5 015 729,16	105 840,77
	39 649 202,24	36 379 393,35
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	42 046 981,62	42 046 981,62
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-5 707 761,69	-10 657 620,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 262 503,45	4 949 859,04
	39 601 723,38	36 339 219,93
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Muut velat	41 782,83	31 066,69
Siirtovelat	5 696,03	9 106,73
	47 478,86	40 173,42
	39 649 202,24	36 379 393,35